

og møguleikin fyri goymslum, eru í ein ávísan mun ein spurningur um fyrirtreytir, sum eru lagdar, uttan at tað fyriliggja avgjörd viss tøl fyri teimum.

Tey tøl, sum eru so nøkulunda viss, eru tey hjá SEV fyri Vestmanna. Tað eru eisini tey vit brúka sum grundarlag. Vit hava hugt at um-støðum í øðrum londum og hava so korrigerað hesi tøl, tá tað hevur snúð seg um onnur pláss í Føroyum, har SEV ikki hevur havt møguleika at gera mátingar. SEV hevur so avgjört, at soleiðis skulu vit rokna, og tað hava vit gjørt.

Tøl frá

Vestmanna halda

— Men eru tolini frá Vestmanna nóg góð at brúka sum grundarlag fyri Eiðisútbýggingini?

— Ein fær ongantið nóg nógvar upplýsingar — uttan mun til, hvussu langt ein røkkur. Men tað hevur vist seg, at tey tolini, sum vit hava brúkt frá Vestmanna, tey hava hildið higartil — sjálvandi innan fyri teir karmar, sum ein er forur fyri at kalkulera við.

— Var tað ikki so, at kanningar tykkara av orkumøguleikunum í hæddini byrjaðu ikki fyrr enn í 1985, tá SEV varð provokerað til tað?

— Vit hava alla tíðina síðani vit byrjaðu útbýggingina í Vestmanna í 1951 gjørt kanningar.

— Men er tað ikki rætt, at veruligu kanningarar í hæddini í Eysturoynni ikki byrjaðu fyrr enn fyri góðum ári síðani?

— Vit hava kannað hesi viðurskiftini síðani 1978.

Vit av at meira orka er í hæddini

— Heldur tú tá, at atfinningarnar frá bæði 4-mannabólkinum og Orkuráðnum eru uttan hald í veruleikanum og tí órimuligar?

— Tað er ikki vist, at ein kann kalla slíkt fyri atfinningar ella kritikk. Ti vit hava altíð roknað við, at ein kann framleiða meira orku við at útbýgja í hæddini. Men vit koma eisini til ta niðurstøðu, at teir kwh (kilowattimarnir) eru dýrari, og at streymurin hevur heilt aðra góðsku, tá ein ikki hevur eina goymslu. Og ta loysnina hevur SEV ikki ynskt. Tá ein slík útbýgging í hæddini verður dýrari pr. kwh, so er spurningurin, um tað føroyska samfelagið vil gjalda henda meirkostnað.

Og har hevur SEV so mett, at tað vil samfelagið ikki. Men um ein samtykkir, at ein fyri einhvønn pris vil hava vatnorku — eisini um tað kostar nakað meira fyri kwh, so kunnu vit ikki leggja okkum út í tað, tí ta er tað jú ein spurningur, sum føroyingar innanhýsis mugu greiða.

Grundarlagið undir projektering

— Men Einar Petersen, hetta samsvarar ikki heilt við tað, sum bæði 4-mannabólkur og Orkuráð sigar. Teir vilja vera við, at útbýgging í hæddini bæði gevur meira orku og verður biligari!

— Eg haldi, at teirra

grundarlag fyri at projekt-era hetta er munandi minni enn okkara.

— Hevur tá tykkara grundarlag undir projekteringini verið nóg gott?

— Vit hava samstarvað við føroyskar teknikarar og serfrøingar so sum geologar og geoteknikarar.

— Alla tíðina?

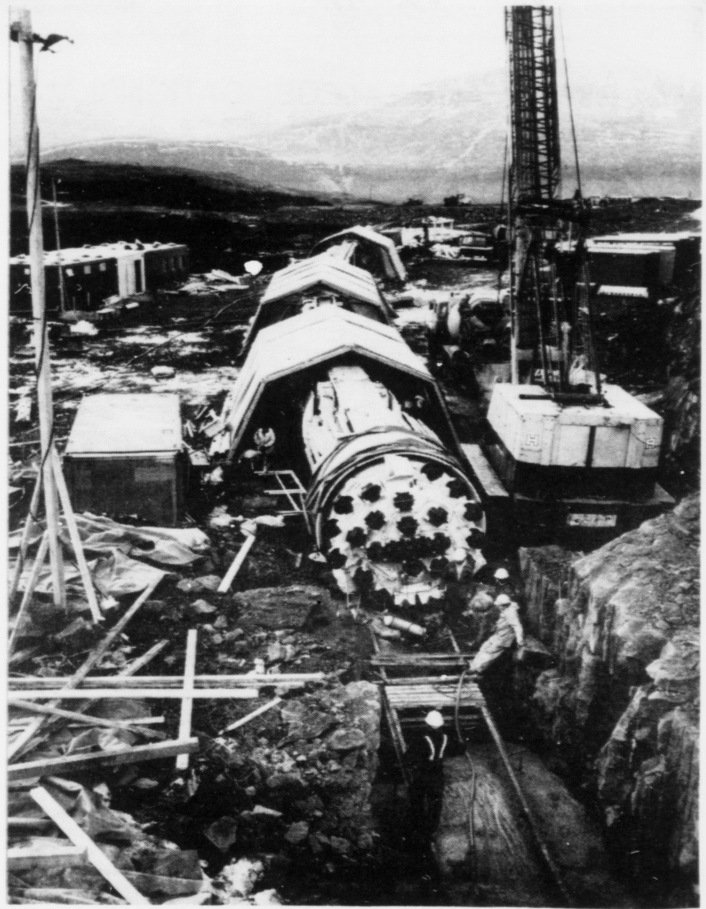
— Ja, eitt nú hevur Jóhannes Rasmussen, jarðfrøingur, verið við í hesum projektinum frá byrjan, og hann kennir jú føroysku fjøllini. Og tað er so heldur ikki komið nakað nýtt fram um tann spurningin. Vit eru tí ikki ókunnugir við lendisviðurskiftini, og tí haldi eg ikki ein kann siga, at grundarlag okkara hevur verið ov vánaligt.

Torført at gera vatnkanningar

Hvat viðvikur vatnkanningunum, sigur Einar Petersen, so er eingin ivi um, at tað hevði verið ynskiligt við fleiri umfatandi kanningum og urslitum, men tað er ikki so lætt at gera slíkar kanningar. Hetta er so heldur ikki nakað serstakt fyri Føroyar. Alla staðni í heiminum er tann størsti trupulleikin at útvega munagóða vitan um avfallsviðurskiftini. Tað er tí ein sera torfur spurningur at loysa.

— Er so Jóhannes Rasmussen, jarðfrøingur, við í teimum kanningum tit nú gera av lendum í hæddini í Eysturoynni?

— Hann hevur altíð verið okkara jarðfrøðiligi ráðgevi, men sjálvandi hevur hann ikki møguleika at úttala seg um

Vil ein broyta projektið og kombinera tað við tunnnum í erva, so má tað vera ein spurningur millum SEV og føroyska samfelagið. Tað er ein spurningur um politikk og hevur einki við teknikk at gera, sigur Einar Petersen.

vatnmongdir.

Annars heldur Einar Petersen ikki, at tað er so stórir munur á uppfatanum hjá SEV og H&S og Orkuráðnum um avfalls-

økingina í hæddini.

Vit spurdu síðani Einar Petersen, um H&S tá als ikki taka undir við nokrum av tí kritikki, sum hevur verið ferdur fram. Hann sigur:

Ósamdir um pris

— Tað er ein spurningur, hvat ætlanin er við kritikkinum og hvat hann inniheldur. Vit eru samdir um, at tað kunnu framleiðast fleiri kwh í hæddini, men prisin eru vit ikki samdir um.

Hvat viðvikur avfallsnøgðini sum so, so haldi eg ikki, vit eru so langt frá hvørjum øðrum, sum vit hava verið.

— Merkir tað, at tann loysn tit hava valt við útbýgging við Eiðisvatn er tann besta framvegis?

— Um ein vil supplera útbýgging við tunnnum í erva fyri at fáa fleiri kwh, er so ein spurningur um, antin ein vil gjalda meira fyri hvønn kwh ella ikki. Men tá verður tað sum við vindorku — ein hevur bert orkuna tá vindur ella í hesum fornum vatnið er har. Men tá ein hevur eina goymslu, kann ein goyma vatnið har.

Politikkur og ikki teknikkur

— eru grundgevingarnar fyri at broyta verandi projekt nóg góðar?

— Vil ein broyta projektið og kombinera tað við tunnnum í erva, so má tað vera ein spurningur millum SEV og føroyska samfelagið. Tað er ein spurningur um politikk og hevur einki við teknikk at gera.

Einar Petersen visir her til úttalislíni hjá SEV-stjóranum í Sosialinum herfyri, har hesin eftirlýsti ein orkupolitikk.

— Vit hava í mong ár tosað um, at vit skulu kanna allar teir møguleikar, sum eru fyri vatnorku-útbýgging í Føroyum, soleiðis at ein í eini kreppustøðu — sum henni, ið byrjaði í 1973 og hevur vart til nýliga — við hækkingi oljuprismu — og hvat, sum kundi verið enn verri, so sum kriggj — hevur ta trygd, ið er neyðug. Men tað eru so ikki nakrir vanligir entreprenorar, sum skulu avgera hetta, men tey, sum stýra samfelagnum.

Dieselorka eyka

— Aftur til útbýggingina í Eysturoynni. Er tað ikki

Framhald á síðu 12

Tað hevði verið ynskiligt við fleiri vatnkanningum, men tað er sera torført at gera slíkar kanningar, sigur Einar Petersen. Myndin sýnir royndarstöð hjá Orkuráðnum Hvalvík, har teir hava gjørt kanningar av frárenning síðani 1980.